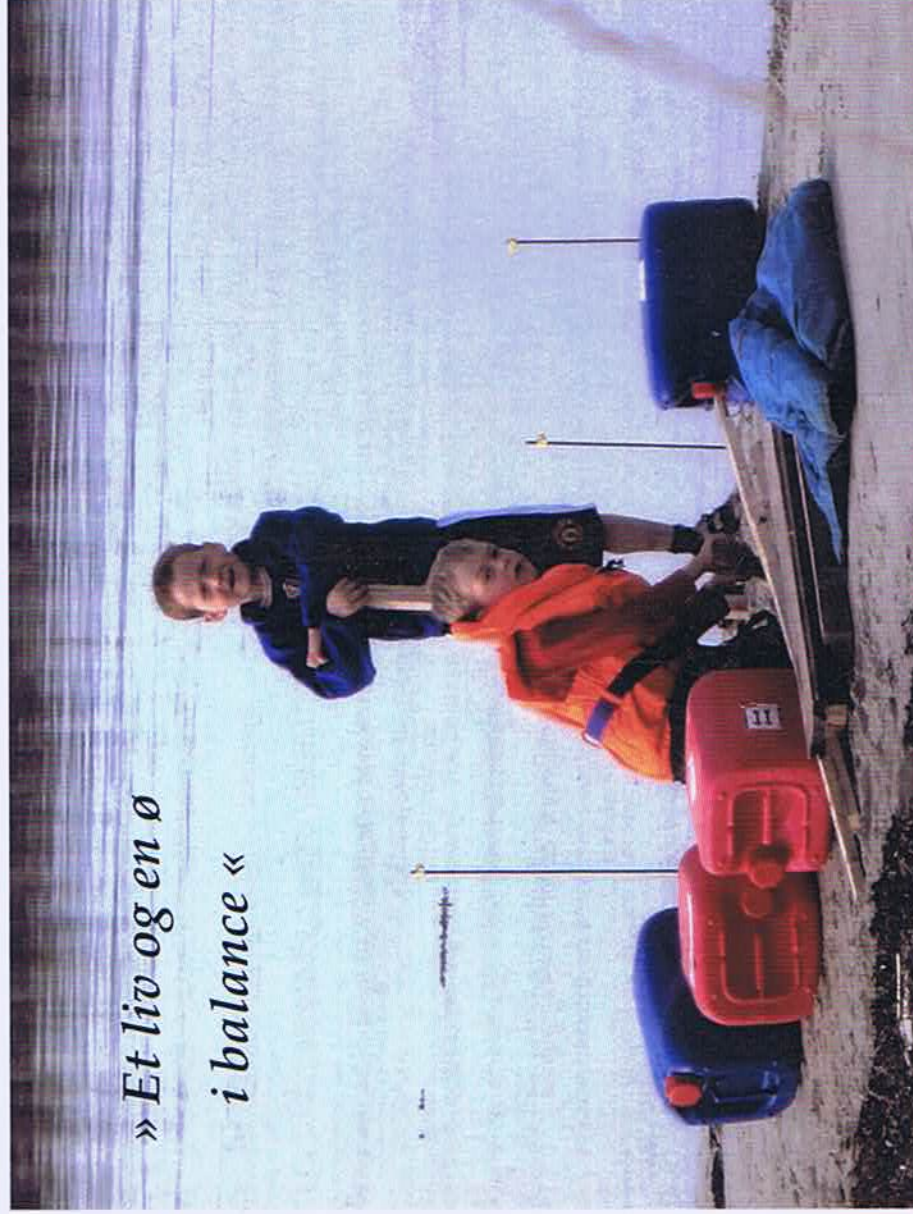

En dynamisk Handlingsplan for Omø 2010 - 2015

»En dynamisk Handlingsplan for Omø 2010-2015« er støttet af Småøernes Aktionsgruppe med midler fra Indenrigs- og Socialministeriet samt fra EU og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Udvalget for Demokrati og Politisk Udvikling, Slagelse Kommune.

Indhold

1. Indledning	3
2. Sammenfatning af konklusioner	4
3. Baggrund for Handlingsplanen	5
Ø-politik	5
Maritimt Knudepunkt	5
Handlingsplan	6
4. Om Omø	6
5. Arbejdsprocessen omkring Handlingsplanen	8
6. Vision og målsætninger	10
7. Udviklingen på Omø – konkrete idéer og projekter	11
Overnatning: Syrengården	11
Etablering af kultur/naturcenter	13

Et socialpædagogisk bo- og arbejdsfællesskab på Omø	14
Turisme – markedsføring	15
Bosætning	15
Beredskab	16
Udvidelse af Omø Lystbådehavn	17
Opdræt af blåmuslinger og hjertemuslinger	17
8. Handlingsplan	18
Handlingsplan for idéerne	18
Handlingsplan for Handlingsplanen	18
9. Konklusioner	19
Bilag 1: Udfordringer og styrker	21
Bilag 2: Idékatalog	23

1. Indledning

Omø fremstår som en yderst attraktiv ø mellem Storebælt og Smålandsfarvandet. Specielt naturen udmærker sig ved mange fiskemuligheder og et rigt fugle- og planteliv. Man har desuden en velfungerende skole, en fiskehandel, et minimarked, en restaurant og en række overnatningssteder, der er placeret i en velbevaret landsby. Ligeledes er der et fint område med mange sommerhusejere, der har deres gang på Omø.

Som repræsentant for en af Danmarks 27 småøer har Omø nogle særlige udfordringer! Disse udfordringer hænger dels sammen med den fysiske afstand til Stigsnæs/Sjælland, og dels sammen med at befolkningstallet naturligt er faldet – uden at der er tilflyttet et tilsvarende antal beboere. Færgen er omdrejningspunktet

for øboerne med den relativt lange sejltid på omkring 50 min. I 2006 blev Omø ramt af stormflod, og det har efterladt stor usikkerhed hos mange øboere.

Formålet med at igangsætte arbejdet med Handlingsplanen er at starte en fælles debat og fastlægge en fælles vision og målsætninger for Omø. Dette skal være til fordel for såvel fast-

boende øboere som for fritidshusejerne. Der er et udtrykt ønske om at fastholde de eksisterende institutioner og tilbud, der findes på øen og at kunne starte nye aktiviteter og tilbud, som kan tiltrække flere fastboende personer.

Denne Handlingsplan skal ses som en helhedsbetragtning og vision for Omø, og indeholder således tanker og idéer udformet i forhold til nye initiativer! Konkret er Handlingsplanen opbygget omkring en række positive visioner og målsætninger for Omø i fremtiden. Baseret på disse visioner er der fundet en række motiverende idéer til, hvorledes vision og målsætninger kan opfyldes, og det er tanken, at Handlingsplanen skal anvendes som basis

for udvikling af øboernes fælles tanker nu og i fremtiden.

Handlingsplanen er et *dynamisk dokument*! Den tages op til genovervejelse – og nye idéer og tanker kan formuleres. Denne Handlingsplan skal derfor ses som et levende dokument, som vil forandres løbende gennem de kommende år.

Omø Handlingsplan er udarbejdet i et samarbejde med Småøernes Aktionsgruppe. Sammen med foreninger på Lyø, Mandø, Strynø og Venø deltog Omø Beboer- & Grundejerforening i 2009 og 2010 i et projekt om udarbejdelse af lokale ø-handlingsplaner. Projektet er igangsat af Småøernes Aktionsgruppe og støt-

tet af Indenrigs- og Socialministeriet (Landdistriktpuljen) samt af EU og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Landdistriktsprogrammet). Man kan læse om projektet på www.aktionsgruppe.dk/oplaner.

Omø Beboer- & Grundejerforening har været initiativtagere, og Dorthe Winther og Svend Erik Hansen har været beboerforeningens toeholdere sammen med konsulent Lene Sørensen. Arbejdet er foregået fra september 2009 til maj 2010.

Handlingsplanen samt bilag kan findes på www.omoe-net.dk.

2. Sammenfatning af konklusioner

Visionen for Omø Handlingsplan er »et liv og en ø i balance«. Visionen er forsøgt konkretiseret i forhold til identifikation af handlinger, der skal føre mod opfyldelse af visionen. Der arbejdes aktivt mod en gennemførelse af følgende idéer: Syrengården (ferie- og kursusvirksomhed), kultur- og naturcenter, socialpædagogisk bo- og arbejdsfællesskab på Omø, øget fokus på turisme og markedsføring, fokus på bosætning, et forbedret beredskab, udbygning af lystbådehavnen samt muslingeopdræt. Alle disse idéer er et resultat af en større proces omkring at finde og formulere idéer.

Handlingsplanen indeholder et idékatalog, som kan ses i bilag 2 og indeholder ligeledes en detaljeret beskrivelse af ovenstående visioner og idéer.

Omø Beboer- & Grundejerforening har ansvaret for Handlingsplanen. Den vil blive revurderet på et årligt offentligt møde åbent for alle beboere og fritidshusejere, foreninger, erhverv, institutioner mm. Det er håbet, at Handlingsplanen derved vil blive et dynamisk dokument. Ligeledes er det besluttet at *Omø Beboer- & Grundejerforening* vil have en koordinerende funktion i forhold til arbejdet med projektidéerne og overfor fremtidige projektidéer.

3. Baggrund for Handlingsplanen

Omøboerne har altid været interesserede og på forkant med arbejdet omkring deres egen ø, dens udvikling og beboere. Man har taget mange initiativer og har vidst, at ansvaret for

disse gennemførsel som oftest hvilede på egne skuldre.

Gennem årene er dette bl.a. kommet til udtryk gennem oprettelse af sejlroute med egen færge, kølehus til fiskerne, etablering af *Omø Lystbådehavn*, egen boligforening, der byggede fire ældrevenlige boliger og et aktivitetshus fortrinsvis med frivilligt arbejde, etablering af spiserestaurant – først på frivillig basis, siden ved privat byggeri på havnen; desuden er der gennem flere år lavet indsamlinger blandt både øboere og fritidshusejere for at sikre dagligvarebutikkens overlevelse.

Ø-politik

I 2008 opfordrede flere politikere i *Slagelse Byråd* øboerne til at lave en ø-politik – hvad var det egentlig, man ville med Omø? Og i hvilken retning skulle udviklingen gå?

I samarbejde med *Agersø Beboerforening* lykkedes det i slutningen af 2009 at få politisk godkendt øernes forslag til en kommunal ø-politik

»Ø-politik i Slagelse – Agersø og Omø i udvikling«¹, der indeholder en række målsætninger, der kan være med til at sikre Agersø og Omø som helårsbeboede og bæredygtige lokalsamfund.

Maritimt Knudepunkt

Derudover har byrådet i *Slagelse Kommune* besluttet, at Slagelse Kommune skal være et maritimt knudepunkt på Sjælland. Kommunen vil derfor gå ind og spille en aktiv rolle i en proces, der udvikler det maritime miljø. Projektet omfatter havnemiljøet i de to købstæder Korsør og Skælskør samt landdistriktsområdet Bissrup og øerne Agersø og Omø.

Formålet med projektet er at styrke Slagelse Kommune som bosætnings- og turismekommune, og succeskriteriet er derfor at understøtte bosætnings- og turismepolitikken,

<http://polweb.nethotel.dk/Produkt/PolWeb/Sog/ShowFile.asp?p=kalundborg07&ID=72711>

landdistriktspolitikken og give borgerne flere maritime fritidsmuligheder.

Man ønsker ikke blot udarbejdet et plangrundlag, men også at hjælpe aktørerne med at få opstillet realistiske finansieringsforslag samt finde finansiering.

Der arbejdes indenfor grupperne erhverv – herunder fiskeri og akvakultur, bosætning, turisme, kultur og udbygning af lystbådehavne. Der har deltaget flere omøboere i alle grupper, og resultater fra dette arbejde er en del af denne handlingsplan.

Handlingsplan

En ø-politik er ikke meget værd, hvis den kun er fine ord og målsætninger. Derfor kom Maritimt Knudepunkt Storebælt som en god mulighed for at arbejde med at sætte handling bagved ordene.

På Omø var der dog et udtrykt ønske om at lave en plan, som ikke kun omfattede havneområdet, men derimod hele øen, således at der blev skabt en sammenhæng mellem udvikling

af havnemiljøet og aktiviteter/projektønsker på resten af øen i øvrigt.

Det blev derfor besluttet at ansøge *Småøernes Lag* om tilskud til at udarbejde en handlingsplan, der med baggrund i Ø-politikken og arbejdet med Maritimt Knudepunkt Storebælt, kunne inddrage alle øboere i en proces, der leder frem mod at lave en handlingsplan for hele Omø.

4. Om Omø

Omø ligger i skillelinien mellem Storebælt og Smålandsfarvandet, 12 km fra Stigsnæs. Omø er 452 ha med en kystlinie på 11,6 km. Fra Revspidsen i nord til Ørespidsen i syd måler øen 4,5 km og med et totalt areal på 4,5 km².

Der er omkring 90 helårshuse på Omø og ca. 140 sommer- og fritidshuse, især placeret på øens sydspids.

Færgen, der overnatter på Omø, sejler 8 gange om dagen – fra 5 morgen til 22 aften. Færgen sejler fra Omø Havn til Stigsnæs med en overfartstid på ca. 50 minutter.

Befolkningstallet er dalet gennem de sidste år – fra 190 i 2005 til 169 beboere 1. januar 2010. Ca. 65 % er 50 år eller derover. På skolen, der har undervisning fra 0. til 6. klassetrin, går der 12 elever. Derudover er der 2 unge, der pendler til skolegang i Skælskør. Børn under skolealderen passes i dagpleje.

Der eksisterer en del virksomheder på Omø, en del af disse er enkeltmands- og/eller sæsonvirksomheder. Virksomhederne omfatter bl.a. en dagligvarebutik (Kwik Spar), lystbådehavn og campingplads, Palles fiskebutik, gårdbutik Langelændergården, filosofisk rådgivning (Levende Tanker), planteavl (Ø-wrap), turisme (Ø-liv a la carte), Omø Islændercenter, smykker (House of Omø), hjemmesideproduktion (Netlods), Wing Photo, cafe og kunstudstilling hos Loen, restaurant, bistro og cykeludlejning, brugskunst (De Flittige Hænder), Genbrugsbutikken, en VVS-forretning, en fysioterapeut, 4-5 erhvervsfiskere og 4-5 deltidslandmænd. Derudover arbejder folk bl.a. på færgen, i sundhedssektoren, på skolen, ved postvæsenet og ved kirken.

Mange job på Omø er karakteriseret ved at være deltidsjob, og mange arbejder flere forskellige steder for at skabe sig en indkomst.

For turisterne er der mulighed for at deltage i guidede ture, vandre på egen hånd, nyde naturen og strandene og det mangeartede fugle-, flora- og dyreliv, se *Omø Fyr* og *Omø Kirke* og besøge *Ø-arkivet Omø* og mindestuen.

Overnatningsmuligheder findes på campingpladsen på havnen, i Perlens hytter, bed and breakfast/ferielejligheder på Søgaard, Langelændergården, Bethania og *Valters gaard*, minilejlighed i Aktivitetshuset og i sommerhuse.

Omø er en "foreningernes ø". Der findes foreninger for stort set alle lige fra de traditionelle, jagtforening og idrætsforening over de mere særprægede som *Storke-lauget* og *Omø Skoles Støtteforening*.

Det aktive foreningsliv understøttes også af, at Omø har sin egen aftenskole, hvor der hele året arrangeres undervisning mv. til glæde for både fastboende og turister, ligesom der laves

Omkring 12 omøboere pendler til Skælskør, Slagelse og opland hver dag.

Der kommer ca. 35.000 turister til Omø hvert år, heraf omkring 4.600 både, der overnatter i lystbådehavnen. Desuden arrangerer *Ølejr-bevægelsen* 6 ø-lejre om sommeren, hvor der er mellem 60 og 100 deltagere pr. lejr.

fællesspisning i forsamlingshuset i vinterhalvåret.

Omø Idrætsforening arrangerer sport for børn og unge om vinteren og om sommeren har de i de seneste år haft stor succes med en fodboldskole for både øens og fritidshusejernes børn.

Omø Beboer- & Grundejerforening udgiver 8 gange om året *Omø Bladet*, der uddeles gratis til alle fastboende. Derudover udsendes det til byrådspolitikere, relevante samarbejdspartnere og 150 abonnenter i ind- og udland.

Beboerforeningen har indtil nu stået for udgivelsen af *Omø Turistinformation*, der udkom-

mer i 10.000 eksemplarer og udsendes til alle landets turistbureauer.

For en Omø-boer eller -fritidshusejer begynder ø-livet ved færgen. Da færgeoverfarten tager ca. 50 minutter er det tid, man er nødt til at indregne i sin dagligdag. For skoleelever eller pendlere er det stedet, hvor man kan lave lektier eller arbejde. For sommerhusejerne er færgen en del af sommerhuset – man synes, at man er i sommerhuset, når man når ombord på færgen og gør det hyggeligt med kage og kaffe og en god bog. For de pendlende Omø-boere er der installeret ekstra dynner i sæderne på færgen, så hvis man er en af dem, som skal tidligt af sted, kan man forlænge den knappe søvn på færgen.

5. Arbejdsprocessen omkring Handlingsplanen

Ved arbejdets begyndelse blev der tilknyttet en ekstern konsulent. Dette var en krav fra Småøernes Aktionsgruppe. Der blev planlagt 4 borgermøder, hvor alle interesserede (ø-boere og fritidshusejere) blev inviteret og kunne deltage. Alle møder blev planlagt til at være en søndag fra kl. 10-15 for at dække muligheden for at fritidshusejerne kunne deltage. Første møde 4. oktober 2009 var planlagt til at være et visions- og idéværksted, hvor man skulle finde rammerne for planen. Andet møde (15. november 2009) var udlagt til at skulle diskutere idéer og udvælge enkelte idéer, man kunne arbejde videre med samt at finde personer, der ville arbejde med idéerne. For hver idé blev der dannet en gruppe af personer, som havde interesse i at arbejde videre med den pågældende idé. Det skal nævnes, at det ved udvælgelsen af idéerne tydeligt viste sig,

at der var nogen deltagere, der var meget engagerede og motiverede for en bestemt idé, mens andre var det for andre idéer. Der var således ikke fælles engagement for en eller flere bestemte idéer, men mere for en række idéer, som deltagerne fordelte sig over. Det blev derfor besluttet, at det er motivation og engagement, der skal være bestemmende for, hvilke idéer – og i hvilket omfang, der skal arbejdes med idéerne.

Mellem andet og tredje møde skulle hver gruppe arbejde med idéerne, således at idéerne var tættere på en egentlig projektbeskrivelse. Disse skulle diskuteres på tredje møde (7. februar 2010), hvor småøernes LAG konsulent Kirsten Malling Olsen var inviteret til at give kommentarer og input til arbejdet. Fjerde møde var planlagt til egentlig præsentation af den færdige handlingsplan. På tredje møde (21. marts) blev det dog tydeliggjort at der var behov for et ekstra møde, hvor idéerne kunne ses på i sammenhæng, og hvor man gennemgik idéerne i forhold til visioner og målsætninger, der var fundet på første møde. Derfor blev der indlagt et ekstra møde i april (19. april), hvor

præsentationen af den endelige handlingsplan kunne finde sted.

Mellem borgermøderne er der desuden blevet afholdt møder mellem beboerforeningens styregruppe og den eksterne konsulent for planlægning af møder og Handlingsplan, samt i de forskellige grupper, som har arbejdet med idéer.

Invitationer til alle er udsendt på mail, der er opsat plancher på Omøfærgeren, på Omøs store opslagstavle midt i byen hvor alle kan se, hvad der sker og hos købmanden. Ligeledes har der været invitationer trykt i Omø-bladet.

På første borgermøde blev der fundet en række udfordringer og styrker som alle er med til at give et billede af den øjeblikkelige status på Omø – hvordan det er at arbejde, bo og være turist på Omø. Disse punkter giver baggrunden for ønsker, visioner og idéer, som er formuleret i arbejdet med Handlingsplanen. Disse punkter kan findes i Bilag 1.

Det skal nævnes, at arbejdet med Handlingsplanen har været karakteriseret af, at Omø boerne har mange engagementer i gang allerede

og derfor har fundet og formuleret idéer mange gange. Det blev derfor understreget allerede på første møde, at en af de store målsætninger ved arbejdet med Handlingsplanen også ville være, at få beskrevet og planlagt arbejdet med nogle konkrete idéer på projektniveau, så arbejdet med Handlingsplanen bliver konkret. Desuden skal det nævnes, at der i arbejdet med Handlingsplanen har været 20-25 personer, både fastboende og fritidshusejere, tilstede hver gang, karakteriseret ved stort engagement og motivation til at gøre en forskel. Og det er derfor, at flere idéer, som præsenteres i Handlingsplanen er relativt langt i en egentlig projektbeskrivelsesproces.

6. Vision og målsætninger

Visionen er at skabe en ø i balance på alle niveauer: mellem arbejdsliv og fritidsliv; antallet af unge og ældre på Omø; antallet af turister og fastboende; naturressourcer som vand og forbruget heraf; erhverv som bæredygtigt erhverv; i de aktive fællesskaber som er på Omø; og i aktiviteter som leder mod en grøn ø. Balance ses her som det helt centrale ord for hvordan udviklingen af Omø skal foregå og derfor har man formuleret en vision for Omø der lyder: »*Et liv og en ø i balance*«

For at være i stand til at konkretisere og måle udviklingen på Omø, er der formuleret følgende konkrete, kortsigtede målsætninger:

- 200 øboere i år 2015
- 40 nye øboere under 40 inden 2015
- 5-10 nye arbejdspladser på øen inden 2015
- 5000 flere turister om året inden 2015

- minimum 8 daglige afgange med færgen Omø M/S

Derudover er der formuleret nogle mere langsigtede målsætninger. Disse er:

- Bæredygtig grøn ø, hvor man er selvforsynende, med dobbelt så mange mennesker, og hvor Omø er et sted der er aktivt og levende for alle mennesker. Dette betyder også at Omø tør tage ansvar for egen udvikling, at man ønsker at handle lokalt, basere sig på grøn energi og forarbejde lokale fødevarer såsom landbrugsprodukter og fiskeri.

- En aktiv ø, hvor fritidshusjere har lyst og mulighed for at bidrage sammen med øboere i forhold til forskellige aktiviteter og egentlig udvikling. Hvor turistsæsonen er udvidet og levende, og kan foregå hele året rundt, og hvor man som turist kan finde forskellige kulturelle arrangementer og naturoplevelser. Der sættes på kvalitet i oplevelserne.

- En ø for dem som vil Omø. Hvor man kan finde ro til fordybelse og til at leve netop det liv man ønsker. Et liv hvor der er balance i aldersfordelingen, og hvor det også kan være attraktivt for yngre familier at bosætte sig.

- Færgen er livsnerven til det omgivende samfund, og skal derfor ikke være en økonomisk hindring for bosætning, turisme eller besøg på Omø. For at skabe balance i li-

vet på Omø, skal færgen derfor kunne tilpasses den dagligdag og de vilkår, man har i et aktivt liv. Der skal være mulighed for at være koblet til Internettet, se TV eller gøre andre ting, man normalt vil kunne som rejsende i Danmark. Derfor er det også så nødvendigt at opretholde en fartplan, i lighed med den der gælder i dag med 8 daglige afgange, og at arbejde hen imod at færgen kan benyttes gratis eller meget billigt.

7. Udviklingen på Omø – konkrete idéer og projekter

Gennem arbejdet med Handlungsplanen er der blevet formuleret en lang række idéer til aktiviteter, der kan understøtte vision og målsætninger for Omø. I arbejdet omkring udvikling af idéer for nye aktiviteter blev man enige om at inddele idéerne i forskellige kategorier. Disse er turisme, erhverv og økonomi, samt natur og kultur. Alle idéerne kan findes i Idékataloget i bilag 2.

Disse idéer er gennemarbejdet nærmere i grupper og er blevet udviklet mod en egentlig projektbeskrivelse. Nogle af idéerne er nået længere end andre i beskrivelse mm. Som tid-

ligere nævnt er det et udtryk for motivation og engagement blandt deltagerne i gruppen mere end en større prioritering af alle idéerne. Uddybende beskrivelser for disse idéer kan findes på www.omoe-net.dk.

Overnatning: Syrengården

Formål: At skabe de fysiske rammer for et aktivt ferie- og kursuscenter på Omø. Med placering på den nedlagte landbrugsejendom Syrengården er formålet at tilbyde mulighed for overnatning til 25 til 40 turister og gæster på Omø, samt tilbyde faciliteter til møde og kursusaktiviteter.

Opgave: At skabe grundlag for de fysiske rammer til etablering af ferie- og kursuscenteret Syrengården, der skal medvirke til at sikre øget turisme, overnatning og kursusvirksom-

hed på Omø, og dermed grundlag for beskæftigelse og arbejdspladser på Omø.

Det er opgaven, at beskrive og undersøge de praktiske og bygningsmæssige muligheder enten ved anvendelse af de eksisterende eller ved nybyggeri.

Ligeledes er opgaven at afstemme lovgivningens og Slagelse Kommunes krav til projektet og de fysiske rammer sandsynliggjort ved teknisk bygningssyn, tegninger og beregninger af de fysiske rammer og budget.

Ansvarlig: Arbejdsgruppen består af ildsjæle med forskellige kompetencer inden for områ- det projektudvikling, turisme, konference og ferieudlejning.

Arbejdsgruppen består af følgende personer, der er ansvarlige for arbejdet med Syrengården: Annette Iversen, Birgitte Aubeck, Rikke Plesner, Aksel Leck Larsen, Jesper Hansen, Kjeld Ottesen, Ole Wolff, Morten Bendtsen.

Ligeledes Steen Østergaard som arkitekt og Henning Møller som bygningsingeniør.

Samarbejdspartnere: Ud over samarbejdet med arkitekt og ingeniør arbejdes der tæt sammen med afdelingen Plan og Erhverv i Slagelse Kommune.

Eksempler på aktiviteter:

Udvælgelse af mulig fysisk placering og indretning på Syrengården.

Afstemning af ideer og muligheder inden for lovgivnings rammer i samarbejde med Slagelse Kommune og andre interessenter.

Arkitekttegning af Syrengårdens indretning baseret på forudgående analyser og bygningssyn.

Beskrivelse af aktiviteter der skal forefindes på Syrengården og som kan gøre ideen interessant og bæredygtigt både i forhold til behov og muligheder samt økonomisk forsvarlighed.

Tidsplan:

Den forventede tidsplan kan forskubbe sig afhængigt af evt. problemer med at skaffe det økonomiske grundlag, godkendelseskrav og udbud.

- Arbejdet på ideen er foregået fra december til april 2010 med et grundigt forarbejde til udkast af ideen med bygningstegning/beregning.

- Afstemning med lovkrav og Slagelse Kommune skal ske hen over sommeren 2010.

- Ansøgninger til fonde og sponsorer efteråret 2010.

- Licitation og udbud af projekt Syrengården vinteren 2010/2011

- Igangsætning af byggeri foråret/sommer 2011

- Ibrugtagning foråret 2012.

- Den udbyggede idébeskrivelse, se www.omoe-net.dk/syrengaarden.pdf.

Finansiering (fonde - egenfinansiering)

Da etablering af Syrengården skal ske som en selvejende institution vil der ikke være indblandet en privat egenfinansiering. Projektet hviler derfor alene på de indhentede sponseringer, tilskud fra fonde og organisationer.

Målet er nået: Når de fysiske rammer på Syrengården er etableret ud fra de givne vilkår og muligheder. Herefter følger i anden omgang etablering af et aktivitetsniveau med overnatninger, kursusaktiviteter, naturaktiviteter i et omfang, der gør Syrengården rentabel.

Aktiviteten på Syrengården forventes de første år at skabe timelønsbeskæftigelse til 2 pers. bosat på Omø (rengøring, madlavning, vedligeholdelse m.v.). Senere vurderes mulighed for fast tilknyttet personale.

Etablering af kultur/naturcenter

Formål: at udvikle og forestå en række natur-,

og kulturaktiviteter, der skal styrke formidlingen af de natur- og kulturhistoriske værdier, der findes på Omø, samt at skabe nye muligheder for såvel endags- som flerdagsturister for herigennem at etablere mulighed for øget bosætning.

Opgave: at etablere et oplevelsescenter, der tilbyder natur, kultur og friluftaktiviteter. Oplevelsescenteret er slutresultatet af en række tiltag startende med opsætning af natur- og informationstavler og udvikling af foldere. Senere etableres en audioguide og sluttelig ønskes der etableret et egentligt fysisk center for aktiviteterne.

Eksempler på aktiviteter:

Udvælgelse af relevante natur- og kultursteder, der kan bruges i forhold til disse aktiviteter. Udarbejdelse af informationstavler og foldere. Opsætning af tavler på centrale steder – også på færgen. Fokus på Omø by som en af Vestsjællands bedst bevarede landsbyer. I samarbejde med landsbyens beboere og FO-OMØ etableres et skriveværksted, der udar-

bejder de enkelte huses historier. Disse historier opsættes på/ved husene for på den måde at fortælle landsbyens historie gennem bygninger og personer. Søger midler til støtte af aktiviteterne samt senere til et egentligt center.

Tidsplan:

I 2010 påregnes det at udarbejde natur- og kulturbeskrivelser samt at lave aftaler med naturguiden. Ligeledes opsættes informationstavler og foldere udvikles. Skriveværksteder iværksættes i efterårsferien. For 2011 påregnes der en udarbejdelse af en audio-guide, besøgende kan bære med sig rundt på Omø. Og i 2012 søges der om tilskud til og opsættelse af sheltere, tilskud til havkajakker, en person skal optages på naturvejlederuddannelsen, og der skal ske planlægning af friluftaktiviteter. Der skal ligeledes søges om penge til egentlig etablering af centeret. Idéen er beskrevet i flere detaljer og kan findes på www.omoenet.dk/kulturognatur.pdf.

Ansvarlige: Dorte Winter, Eta Albin, Gitte Lundung og Jonna Andersen.

Samarbejdspartnere: FO-Omø, ø-arkivet Omø, Slagelse Kommune, Færgeselskabet, VisitSyd-vestsjælland samt Omøboere og fritidshusejere i Omø by.

Et socialpædagogisk bo- og arbejdsfællesskab på Omø

Formål: at etablere et socialpædagogisk bo- og arbejdsfællesskab på Omø, der skal bygges op omkring en bæredygtigt produktionsgård, forankret i lokale og sociale målsætninger/værdier og med økologisk kød- og planteproduktion som det primære arbejdsgrundlag. Den primære målgruppe er min. 5 voksne

udviklingshæmmede borgere som efter serviceloven er berettiget til støtte både bo- og arbejdsmæssigt. Hvis der er grundlag for det, er det også muligt at stedet herudover kan fungere som beskyttet beskæftigelse (dagtilbud) for x antal tilreisende (pendlere)

Opgave: Udarbejde oversigt over mulige fysiske rammer for idéen. Undersøge om disse er mulige for idéen. Udarbejde tegninger, der sandsynliggør idéen. Søge myndigheder om tilladelse og støtte til idéen. Udarbejde plan og aftaler med andre interessenter, som skal støtte idéen. Udarbejde budget osv.

Ansvarlige: Arbejdsgruppen bestående af Birger Bo Johansen, Keld Berth, Ole Odsgaard og Sven Korsgaard Schiøtt.

Samarbejdspartnere: Mulige samarbejdspartnere: Landsforeningen LEV, Slagelse Kommunes afd. for handicap og socialpsykiatri.

Eksempler på aktiviteter:

Afholdelse af møder med kommune. Undersøge økonomiske rammer for at muliggøre

idéen. Arbejde videre med idéen. Idéen er udarbejdet i flere detaljer, som kan findes på www.omoe-net.dk/socialboogarbejd.pdf.

Tidsplan:

2 til 5 år.

Finansiering (fonde - egenfinansiering)

Såfremt kommunalbestyrelsen giver tilsagn til etablering af bofællesskabet kan projektet finansieres således:

14 % finansieres af kommunen (grundkapital)

2 % finansieres af beboerne (beboerindskud)

84 % finansieres via statsstøttede kredittfinansieringslån. (støtten består i at staten betaler tilskud til terminerne).

Målet er nået: når Bo- og arbejdsfællesskabet er etableret og i drift.

Turisme – markedsføring

Formål: At trække flere turister, både endags- og flerdagsturister til Omø ved hjælp af øget markedsføring af oplevelser, aktiviteter, overnatning, bespisning mv.

Opgave: At danne en turistgruppe bestående af både store og små turistudbydere med henblik på at skabe et øget samarbejde mellem turistaktører, således at man kan udnytte hinandens styrker og kapaciteter. Ligeledes er formålet at markedsføre Omø som en samlet destination, at gøre potentielle turister opmærksom på Omø gennem bedre og mere målrettet turistinformation, samt at skabe større synlighed omkring de tilbud der er, når turister kommer til Omø. Derudover betyder arbejdet med markedsføring, at der ligeledes skal iværksættes en undersøgelse om de eksisterende turistbrochu-

rer er den optimale løsning for at opfylde formålet.

Eksempler på aktiviteter:

- Hvor dan kan øer markedsføres? Oplæg til diskussion ved Turistchef Rene Bengtsson (Kalundborg Turistråd).
- Efterfølgende afholdes møde med dannelse af turistgruppe som mål.
- Revidering og udgivelse af Omø Turistinformation.
- Nytaenkning af samarbejdet med VisitSydvestsjælland.
- Markedsføring af Omø i lokalerne på Stigsnæs Havn.

- Deltagelse i Livsstilsmesse i Skælskør
 - I samarbejde med færgeselskabet genindføre endagsbilletter.
 - "Velkomstudstilling" på Omø Færgen
- Evaluering:* Målet er nået, når der er dannet en turistgruppe og der er opnået en stigning i overnattende gæster på 10 % og en stigning i endagsturister på 15 %, svarende til 5000 flere turister om året.

Ansvarlig: Omø Beboer- & Grundejerforening indbyder til dannelse af turistgruppe med oplægsholder. Derefter er sigtet, at turistgruppen overtager arbejdet med at videreføre denne idé.

Samarbejdspartnere: Turistaktører på og udenfor Omø, bl.a. Færgeselskabet, VisitSydsjælland og Agersø Beboerforening.

Bosætning

Formål: Øge kendskabet til Omø som boplyshed for at tiltrække nye beboere i alle aldersgrupper ved hjælp af en egentlig bosætnings-

strategi for at fastholde og over en kortere årrække øge befolkningstallet.

Opgave: I samarbejde med Slagelse kommune (Maritimt Knudepunkt) udarbejde en bosætningsstrategi, der skildrer mulighederne for at leve det gode liv på Omø for alle aldersgrupper, f.eks. yngre børnefamilier, erhvervsaktive/pendlere/ikke-erhvervsaktive, seniorer, ældre.

Eksempler på aktiviteter:

- Udarbejdelse af bosætningsstrategi.
- Udarbejdelse af tilflytterpjecer.
- Revidering af bosætningsdel på hjemmeside.
- Besøg hos bosætningskonsulent på Ærø.
- Direkte markedsføring med invitation til besøg på Omø – her sammenkøbes de potentielle tilflyttere sammen med en lignende gruppe.
- Opdateret oversigt over huse til salg og leje (evt. som indstik i bosætningspjecer).

Tidsplan:

- Foråret 2010: Bosætningspjecer til uddeling sommeren over.

- Bosætningsstrategi

- Besøg på Ærø.

- Efterår 2010: Direkte markedsføring, bl.a. åben ø-dag

- Marts 2010 - sommeren 2011: Øvrige aktiviteter

- Frem til 2015

Evaluering: Målet er nået, når Omø i 2015 har 200 fastboende.

Ansvarlig: Bosætningsgruppe i samarbejde med Slagelse Kommune (Maritimt Knudepunkt under Plan og Erhverv) med Omø Boer- & Grundejerforening som tovholder.

Beredskab

Formål: Øge trygheden for Omøs beboere, sommerhusgæster, lystsejlere og turister gennem udbygning af Omøs beredskab i tilfælde af sygdom/ulykke.

Opgave: I samarbejde med Region Sjællands Præhospitale afdeling uddannes et førstehjælperkorps. I samarbejde med Slagelse Kommunes *Plejeområde Syd* etableres et mindre medicinske

cindepot på Omø, der bestyres af øens sygeplejerske.

Der indkøbes iltapparat, sponsoreret af *Trykforuden*.

På lidt længere sigt sørge for en udskiftning af beredskabsvogn til bl.a. sygetransport.

Eksempler på aktiviteter:

- Anskaffelse af iltapparat
- Oprettelse af medicindepot.
- Udarbejdelse af beskrivelse for førstehjælperkorps.
- Uddannelse af førstehjælperkorps.

- Anskaffelse af førstehjælperudstyr.

- Indplacering af førstehjælperkorpsets telefonnumre på alarmcentralen, Falcks vagtcentral og i SOK's flightmap.

Tidsplan:

- Maj - Juni 2010: Indkøb af iltapparat og oprettelse af medicindepot.
- Efterår 2010: Opstart og uddannelse af førstehjælpergruppe.
- Frem til 2015: Udskiftning af beredskabsvogn.

Evaluering: Målet er nået, når der er etableret et førstehjælperkorps, et medicinberedskab og indkøbt iltapparat samt foretaget en udskiftning af beredskabsvognen.

Ansvarlig: Omø Beboer- & Grundejerforening i samarbejde med Omø Beredskab og sygeplejersken.

Samarbejdspartnere: Region Sjællands Præhospitale afdeling, Plejeområde Syd, Slagelse Kommune og Slagelse Brand og Redning.

Finansiering: Trygfonden (iltapparat), Region Sjælland samt fonde.

Udvidelse af Omø Lystbådehavn

Formål: At skabe flere og bedre overnatningsmuligheder i lystbådehavnen og skabe et mere attraktivt havnemiljø.

Opgave: Udvide lystbådehavnen med op til 50 pladser.

Eksempler på aktiviteter:

Maritimt Knudepunkt Storebælt (Plan og Erhverv, Slagelse Kommune) er sammen med Omø Lystbådehavns bestyrelse her i foråret i gang med at undersøge muligheder for en udvidelse hos bl.a. Miljøcenter Roskilde. Desuden

har Slagelse Kommune ansat arkitekt Dan Herløw til at udarbejde projektforslag

Tidsplan: 2-4 år

Ansvarlig: S/I Fonden Omø Lystbådehavn.

Samarbejdspartnere: Slagelse Kommune i forbindelse Maritimt Knudepunkt Storebælt.

Finansiering: EUfonde, private fonde og Slagelse Kommune.

Opdræt af blåmuslinger og hjertemuslinger

Formål: At undersøge mulighederne for at opdrætte blåmuslinger og hjertemuslinger i farvandet omkring Omø.

Baggrund: Maritimt Knudepunkt Storebælt, Slagelse Kommune har i samarbejde med GEMBA SEAFOOD CONSULTING undersøgt mulighederne for at finde fremtidige potentialer i relation til fiskeri og forarbejdning. Det overordnede formål med projektet var at undersøge mulighederne for at skabe forøget ind-

tjening ved at udvikle fiskeri, lokal forarbejdning, nye produkter og markeder. Ideen med projektet er, at der i 2011 vil være skabt et konsolideret grundlag for en prøveproduktion af blåmuslinger og hjertemuslinger, og at der i 2012 vil være grundlag for den første kommercielle produktion i farvandet omkring Omø. Det er forventningen at der kan skabes nye arbejdspladser.

Opgave: I foråret 2010 opstartes pilotprojektet. Der laves og udsættes net og de første blåmuslinger og hjertemuslinger udsættes. Der kan høstes i løbet af 12-15 måneder.

Ansvarlig: GEMBA i samarbejde Omø Fiskeriforening.

Finansiering: Plan og Erhverv, Slagelse Kommune og LAG Slagelse.

8. Handlingsplan

De projektidéer, der er beskrevet i afsnit 7 af Handlingsplanen vil der blive arbejdet videre med i de kommende år. De personer, som hidtil har arbejdet på idéerne, har alle ønsket at bære idéerne videre mod en egentlig gennemførelse. Det betyder, at der er fundet tidsrammer for arbejdet omkring og med idéerne og nogle tidsrammer for arbejdet omkring Handlingsplanen.

Handlingsplan for idéerne

Omø Beboer- & Grundejerforening har en koordinerende rolle i forhold til projektidéerne i Handlingsplanen og i forhold til igangsættelse af nye idéer. Ejerforeningen skal derfor ikke vurdere eller prioritere eksisterende eller nye idéer.

Der har været tale om at anvende web-blogs til udveksling af tanker og idéer.

Det skal understreges, at man i arbejdet med Handlingsplanen er enige om, at man ikke ønsker at udarbejde prioriteringskriterier overfor eksisterende og nye tiltag. Arbejdet med nye idéer og tiltag skal følge motivationen og energien, der er tilstede på Omø.

De enkelte idéer er beskrevet tidligere i Handlingsplanen med tidsrammer for udvikling og udførelse af idéerne. Der henvises derfor til de relevante afsnit i afsnit 7 af Handlingsplanen.

Handlingsplan for Handlingsplanen

Det er på møderne i arbejdet med Handlingsplanen besluttet at Handlingsplanen vurderes og revurderes i årlige offentlige møder. I forhold til revurdering vil der være fokus på de i Handlingsplanen eksisterende projektidéer samt på nye idéer.

Omø Beboer- & Grundejerforening vil indkalde til det offentlige møde. Revurderinger af Handlingsplanen vil ske på baggrund af en fælles vurdering hos deltagerne på dette møde.

9. Konklusioner

I udarbejdelse af Handlingsplanen har der været udvist et stort engagement og motivation til at gøre en forskel. Både Omø boere og fritidshusejere har deltaget i arbejdet med Handlingsplanen. Det har betydet meget at fritidshusejerne har været den del af arbejdet. Dels har der været nogle ekstra hænder, men de har også aktivt engageret sig i de tre største projekter, der er et resultat af arbejdet. Det planlægges at præsentere Handlingsplanen på fritidshusejernes general forsamling (Grundejerforening Øregården).

Arbejdet med Handlingsplanen har udmøntet sig i en række konkrete projektidéer, som der er fundet ansvarlige for og som vil føre idéerne

så langt som muligt mod en egentlig gennemførsel.

Det er blevet konkluderet, at man på Omø arbejder mod en vision omkring "et liv og en ø i balance". Der er formuleret en række konkrete målsætninger, der skal sikre denne nødvendige balance. Disse målsætninger er:

- 200 øboere i år 2015
- 40 nye øboere under 40 år inden 2015
- 5-10 nye arbejdspladser på Omø inden år 2015
- 5000 flere turister om året inden år 2015
- Minimum 8 daglige afgange med færgen Omø M/S.

Det er desuden besluttet arbejde mod at en række idéer bliver konkretiseret og gennemført over de følgende 5 år. Idéerne er:

- Syrengården et aktivt ferie- og kursuscenter
- Etablering af et kultur- og naturcenter
- Etablering af et socialpædagogisk bo- og arbejdsfællesskab på Omø

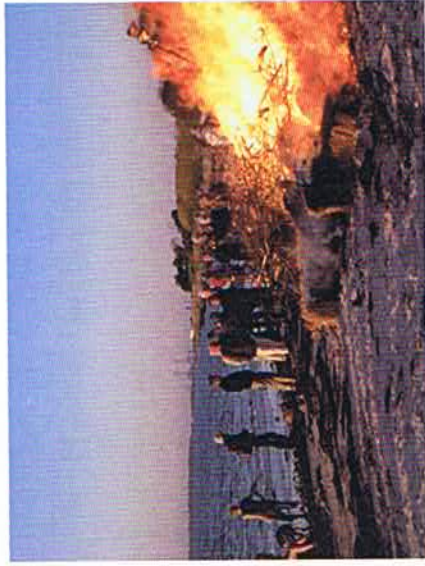

- Fokus på turisme og markedsføring
- Arbejde mod øget bosætning på Omø
- Et bedre beredskab
- Udvidelse af Omø lystbådehavn
- Opdræt af blåmuslinger og hjertemuslinger

Alle projektidéer er beskrevet i Handlingsplanen. Der er desuden fundet ansvarlige for videreførelse og konkretisering af idéerne.

Handlingsplanen skal opfattes som et dynamisk dokument. Omø Beboer- & Grundejerforening har ansvar for planen og vil tage initiativ på årlige offentlige møder til en revurde-

ring og tilpasning af Handlingsplanens idéer.
Det er de deltagende på dette officielle møde,
som vurderer og revurderer eksisterende og
nye idéer.

Bilag 1: Udfordringer og styrker

Udfordringer:

- Erhvervsøkonomi
- Færgen – et livsvilkår – fartplan og økonomi
- Bosætning – aldersspredning – alle aldersgrupper repræsenteret
- Dagligvareforretning
- Overnatningsmuligheder – gerne samlet
- Opretholde et antal børn – så skolen kan fungere – så børnefamilier kan trives her
- Etablering af virksomheder ud over fiskeri og landbrug – ikke transporttunge ting – håndværkere (tømrer, gartneri?)
- Bedre udnyttelse af ressourcer fra fiskeri og landbrug
- Hurtigere bredbåndsforbindelser
- Udvidelse af turistsæson – sæsonen er for kort – det er svært at komme til at leve af det.

- Kystbeskyttelse – dige (udnyttelse af vandet) – svært at sælge huse på havnen – kan alle være med i en finansiering?
 - Havn – udbygning af lystbådehavn – faciliteter ok??
 - Udnyttelse af energi – vand, vind, sol
 - Omø – en velbevaret hemmelighed (branding, målretning)
 - Turister – hvad kan de opleve/hvad skal de opleve??
 - Gode ideer/projekter – kræver finansiering og MEGET frivilligt arbejde
 - Landbrug handler i dag om størrelse – der er selvfølgelig mulighed for omlægning af landbrug – men man skal stadig kunne leve af det.
 - Udnyttede ressourcer i fritidshusejere
 - Lokalplaner? – begrænsninger/solvarme
 - Forhøjede takster på færgen – færre turister
- Styrker:**
- Humor
 - Fleksibilitet
 - Engagement
 - En god færfart med en god fartplan
 - Tryghed
 - Natur med fugle og dyreliv
 - Vi er afhængige af hinanden

- Spændende kulturliv, foreningsliv og motionsrum
- Sygeplejerske, ældrepleje, skole, forretning
- Folk kan mange ting og er selvhjulpne
- Netværk
- Uudnyttede ressourcer i fritidshusejere
- Fiskeri
- Beredskab (brand-sygdom)
- Lystbådehavn
- Små erhverv
- Stilhed og tempo modpol til det hyper-komplekse

Bilag 2: Idékatalog

Erhverv/økonomi:

- Etablering af produktionsgård til modtagelse af elever i praktik – dag/døgntilbud
- Højskole – udgangspunkt hvordan man overlever i små samfund – gamle ting/nye ting
- Videnscenter – aktivere de ting som folk går med og tumler med – iværksætter – opfinderkontor – værksteder
- Forædle landbrug og fiskeriprodukter. Evt. opdræt muslinger/østers.
- Frugtproduktion
- Vinproduktion
- Udvikling af natur, som turisterne kan bruge – pluk selv frugt...

Natur og kultur:

- Finde de perler der allerede er på Omø og profilere dem / autensitet
- Formidlingscenter – tilknytning af naturvejleder
- Beskrive forskellige naturmuligheder – sheltere, natur-ture, havkajak, fossilture

- Ø-arkivet – del af natur og kulturvejledningen
 - Tiltrække skoler – lave naturen som læringsrum
 - Hvorfor hedder stederne det de hedder – ø-historie ? Draget/skoven/Tyrepletten
 - Fugle-dyreliv
 - Landsby – byggeskik – klasser (fiskere/gårdejere mv.)
 - GPS – de gamle har indtalt historier
 - Årsnaturkalender
- ### *Turisme:*
- Omø Turistinformation fornys
 - Vandrerhjem/kursus faciliteter
 - Flere campingplads – pladser
 - Kunst OMØ
 - Turistplanche på havnen med steder og åbningsstider
 - Afmærket natursystem med oplysninger – evt. GPS
 - Vindyrkning
 - Pris på ydelser
 - Spørgeskema – der kortlægger ekspertise og ideer hos øboere og fritidshusejere
 - Transport af turister rundt på øen
 - Færdgepriser – samdagsbilletter

- Skattekestejagter med GPS

- Markedsføring – koordineret og samlet – synliggørelse – let tilgængeligt

Offentlig service:

- Færge:

- lavere færgepriser – samdagsbillet – gratis fragt – fastboende færgepersonale

- Mobil dækning på færgen

- Øvrige:

- Hurtigere bedre bredbånd

- Sygeplejerske: Ø-sygeplejerske med udvidede beføjelser. Blodprøvetagning, medicindepot,

- Udvidet førstehjælpsberedskab

- Grøn energi – genoptagelse af lokalplaner for at give muligheder for opsætning af alternativ energi, handl lokalt,

- Nye tilflyttere – både nuværende fritidshusejere der bliver øboere og 'nye' tilflyttere

- Børnehus

- Mulighed for fleksibelt arbejde – også når man er arbejdsledig.

- Selvforsynende mest muligt.

Efter diskussion blev det klart, at der var nogle idéer, der var større motivation og engagement for at gå i gang med end andre. Det var også klart,

at dem som havde interesse for en idé ikke nødvendigvis ville arbejde med en anden idé. Derfor blev følgende idéer fundet vigtigst:

- Overnatning konkretiseret som Syrengården
- Etablering af kultur / natur formidlingscenter
- Bofællesskabstanke – eller konkret et socialpædagogisk bo- og arbejdsfællesskab på Omø
- Turisme- og markedsføring
- Bosætning generelt
- Beredskab
- Udvidelse af lystbådehavnen
- Musling opdræt

Omø Handlingsplan er støttet af Småøernes Aktionsgruppe

med midler fra Indenrigs- og Socialministeriet samt fra

EU og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

samt Udvalget for Demokrati og Politisk Udvikling, Slagelse Kommune

